# V·ABRILS DE L'HOSPITAL

## Simposi Internacional · Història i Etnografia Hospitalàries
## Simposio Internacional · Historia y Etnografía Hospitalarias
## International Workshop · History and Ethnography of the Hospital

## TARRAGONA, 19 abril 2016
## (Sala de Juntes, URV-Campus Catalunya)

**09.00**. Rebuda dels assistents i participants al simposi

**09.30**. Inauguració oficial

SESSIÓ DE MATÍ

**Moderador:**
Dr. Josep M. Comelles
(MARC-URV)

**10.00-10.45** [Ponència inaugural]. Dra. Esther Diana Dioniso (Centro di Documentazione per la Storia dell'Assistenza e della Sanità - Firenze). *I manicomi storici della Toscana tra ricerca, tutela, valorizzazione e recupero strutturale.*

**10.45-11.00**. Debat

**11.00-11.30.** Pausa-cafè

**11.30-12.45**. **L'HOSPITAL COM A ESPAI DE PRODUCCIÓ SIMBÒLICA**

-Serena Brigidi (UVIC-UCC). *Espacios y tiempos simbólicos, palabras mágicas, etnografía de una urgencia.*

-Xavier Allué (URV-MARC). *Onomástica. El nombre de los hospitales.*

-Clara Jáuregui (UB-Institut Món Juïc). *La leproseria de Barcelona: paradigma o excepció a la Catalunya del segle XIV?*

-Juan Antonio Rodríguez-Sánchez (USAL). *Cuerpos expropiados: el papel de la experiencia hospitalaria en la construcción de una identidad poliomelítica.*

**12.45-13.00**. Debat

**13.00**. Inauguració de l'exposició sobre l'Institut Mental de l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona (CRAI de la URV-Campus Catalunya)

**13.30**. Pausa per dinar (lliure)

SESSIÓ DE TARDA

**Moderador:**
Dr. Josep Barceló (MARC-URV)

**15:00-16:00**. **ASSISTÈNCIA HOSPITALÀRIA EN ENTORNS RURALS**

-Antoni Conejo (UB-IRCVM). *Per una cartografia hospitalària de la Catalunya premoderna.*

-Frederic Aparisi (UV) i Carmel Ferragud (UV, Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència "López Piñero"). *Hospitals rurals a la València baixmedieval: el cas de l'hospital de Santa Llúcia d'Alzira.*

-Marta Sancho (UB-IRCVM). *Hospitals de muntanya en època medieval: espais de cura espiritual i física.*

-Coral Cuadrada (URV-MARC). *Beneficència, pluralisme assistencial i hospitals al món rural tarragoní (s. XIX).*

**16.00-16.15**. Debat

**16.15-16.45.** Pausa-cafè

SESSIÓ DE TARDA 2

**Moderador:**
Dr. Antoni Conejo (UB-IRCVM)

**16:45-17:45**. **L'HOSPITAL COM A PROVEÏDOR DE SERVEIS**

-Pol Bridgewater (UB-IRCVM). *Responsabilitat cívica i hospitalitat: els administradors de l'hospital de la Santa Creu a Barcelona en el marc dels conflictes urbans del segle XV.*

-Jaume Marcè (UB-Màster de Cultures Medievals). *Proveir i gestionar els aliments de l'Hospital de la Santa Creu. Les Ordinacions de 1417 i el Llibre de Caixa de 1430-1431.*

-Josep Barceló (URV-MARC). *Poder local vs. poder estatal: les lluites pel control de l'hospital a través del cas de Tarragona.*

-Mauricio Becerra. *"Reorganizando su fisiologismo y enderezando su voluntad torcida": El hospital de Antonio Pagador para la reeducación de toxicómanos.*

**17:45-18:30**. **RESCATAR EL PATRIMONI HOSPITALARI**

-Sílvia Alemany i Laura Francès (Museu d'Història-Espai del Metge i de la Salut Rural, Sant Feliu de Guíxols). *L'antic hospital municipal de Sant Feliu de Guíxols.*

-Laura Daví (UB-ACAF/ART3). *L'hospital de clergues de Sant Sever de Barcelona i el retaule de Pere Nunyes.*

-Neus Sánchez (AHAT). *L'Arxiu Històric de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla de Tarragona: preservació, conservació i difusió del patrimoni hospitalari tarragoní.*

**18.30**. Debat

ABRILS HOSPITAL

# REUS, 20 abril 2016
# (Institut Pere Mata)

**08:30**. Sortida en cotxes particulars des de Tarragona cap a Reus

SESSIÓ DE MATÍ

**Moderador:**
Dr. Josep M. Comelles (MARC-URV)

**09:30-10:30**. **EL MANICOMI EN CRISI**

-Elisa Alegre (URV-MARC). *La des-institucionalización "negada": lógicas manicomiales en la hospitalización doméstica.*

-Ciro Pizzo (Università degli Studi "Suor Orsola Benincasa" di Napoli). *Note sulle logiche istituzionali per il governo dell'in-curia sui.*

-Ciro Tarantino (Università di Calabria). *Note sulla ri-forma dell'Ospedale Psichiatrico Giudiziario in Italia.*

**10.30-11.00**. Debat

**11.00-11.30.** Pausa-cafè

**11.30-12.30**. **TAULA RODONA: QUÈ ENS OFEREIXEN LES INSTITUCIONS D'ASSISTÈNCIA?** amb la participació de: Dra. Esther Diana (CDSASF), Dr. Antoni Conejo (UB-IRCVM), Dr. Alfons Zarzoso (MHMC) i Dr. Manel Fuentes (AHAT).

**12.30-13.30**. Història de l'Institut Pere Mata i visita comentada per l'espai del pavelló dels distingits, a càrrec del Dr. Antonio Labad

**13.30**. Pausa per dinar (cortesia de DAFITS-URV)

SESSIÓ DE TARDA

**Moderadora:**
Dra. Esther Diana (Centro di Documentazione per la Storia dell'Assistenza e della Sanità - Firenze)

**15:00-15:40**. **RESCATAR EL MANICOMI COM A PATRIMONI**

-Raffaella Salvemini (Issm-CNR, Napoli). *La ricchezza dei pazzi. Note sul patrimonio documentario e artistico ospedaliero del Regno di Napoli in Età Moderna.*

-Alicia Fernández i Iván Sánchez-Moreno (Grup d'Història de Nou Barris). *Pilars per a un palau d'orats. Fonaments teòrics i arquitectònics de l'Institut Mental de l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona.*

**15:40-16:20**. **ELS ESPAIS DE LA BOGERIA I**

-Cecilia Tasca i Mariangela Rapetti (Università di Cagliari). *La stanza dei pazzi. Folli ed emarginati nell'Hospital del Gloriós Sant Antoni di Cagliari tra Medioevo ed Età Moderna.*

-Olga Villasante (Hospital Severo Ocha, Madrid). *El cuidado profesional de los enfermos mentales en las instituciones españolas de posguerra: A propósito del "Manual del Auxiliar Psiquiátrico" (1955) de Bordás Jané.*

**16.20-16.40**. Debat

SESSIÓ DE TARDA 2

**16.40-17.00.** Pausa-cafè

**Moderador:**
Dr. Josep Barceló (MARC-URV)

**17:00-17:40**. **ELS ESPAIS DE LA BOGERIA II**

-Itxaso Martín (UPV-EHU; AFIT, Antropología Feminista). *Resignificando el archivo psiquiátrico: la agencia de las historias médicas.*

-Josep M. Comelles (URV-MARC). *Misterios del manicomio. Etnografía, historiografía o viaje iniciático.*

**17.40-18:15**. Debat

**18.15**. Josep M. Comelles i Josep Barceló (URV-MARC). *Cloenda dels V Abrils de l'Hospital*

**ORGANITZEN:**

**COL·LABOREN:**

---

Informació: abrils.hospital@ub.edu

Assistència gratuïta prèvia inscripció: http://dafits.urv.es/marc/

---

**Comitè científic i organitzador:**

Dr. Josep Barceló, Dr. Antoni Conejo i Dr. Josep M. Comelles